

Hvad gør vi for biodiversiteten i agerlandet?

Beate Strandberg

bst@ecos.au.dk

Aarhus Universitet

Institut for Ecoscience

Hvad skal der til for at skabe biodiversitet?

VIGTIGE PARAMETRE

- Plads
- Tid
- Fravær af gødning og pesticider
- Levestedsressourcer (planter, pollen & nektar, dødt ved, møg, vand mm.)
- Naturlige processer
- Sammenhæng

INTRO – dyrkningspraksis og biodiversitet

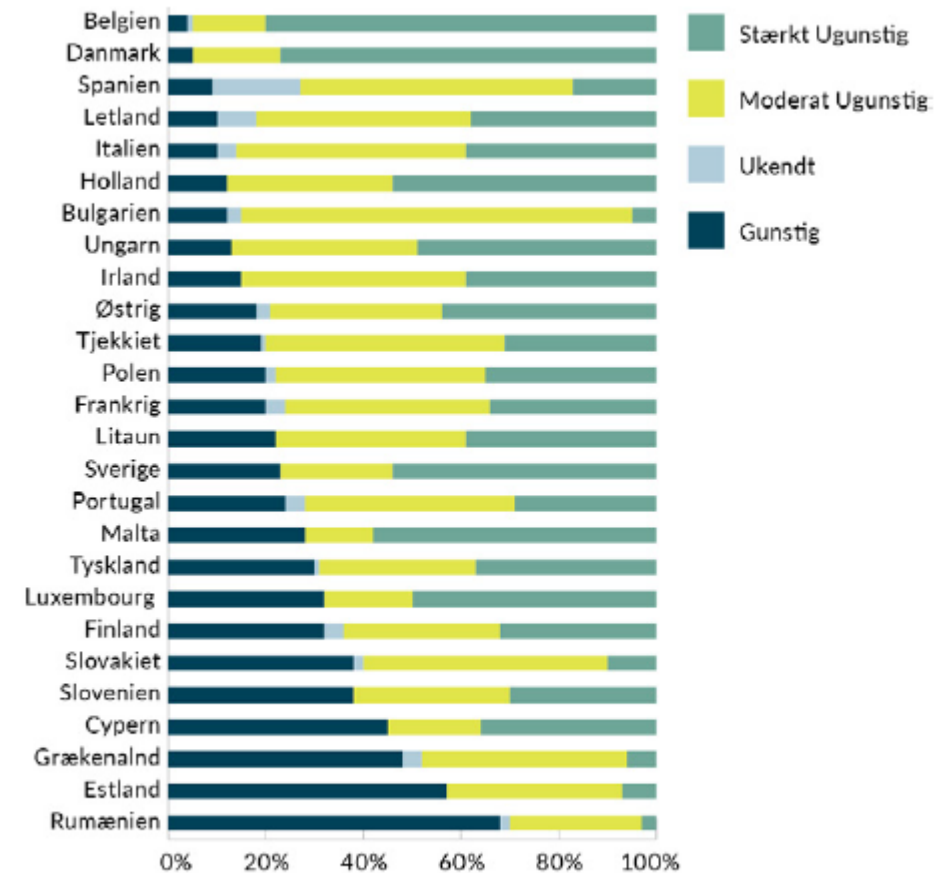
- Dyrkningspraksis påvirker langt uden for dyrkningsfladen

Arealanvendelsen er den største trussel mod biodiversiteten

DN 2022

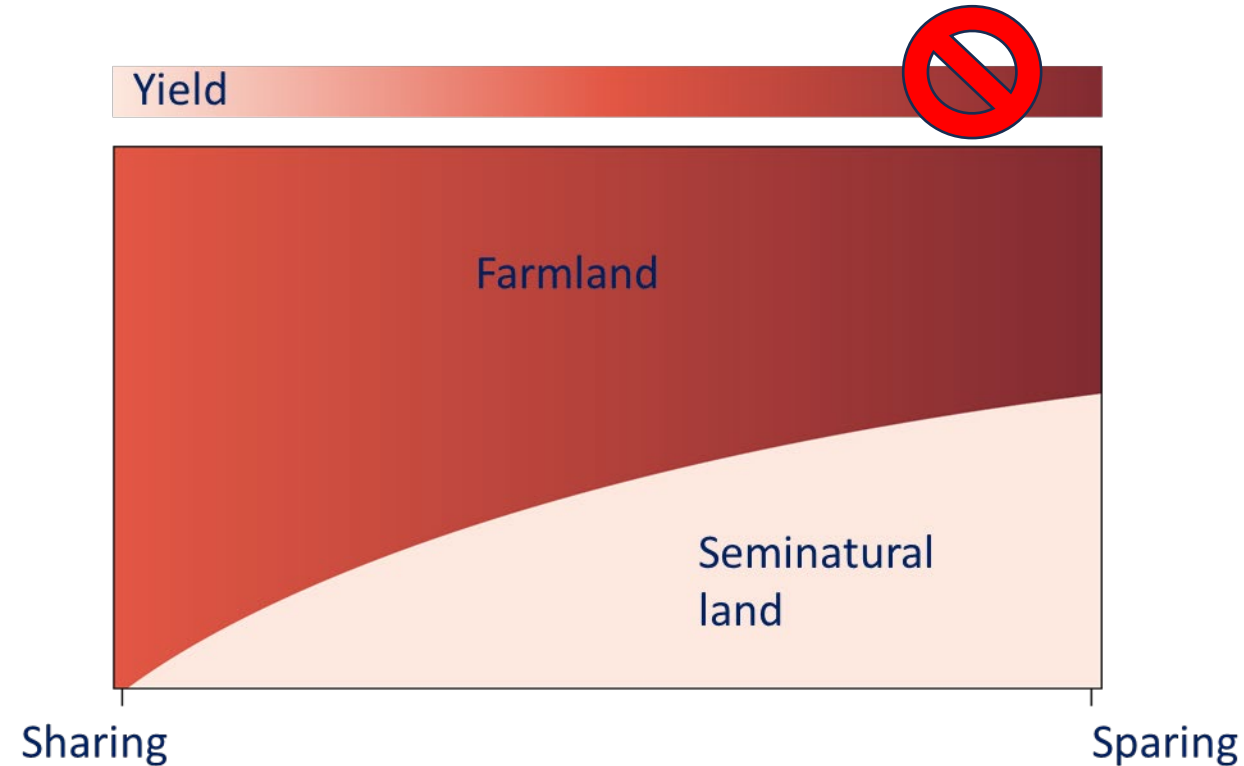
Habitatnaturtypernes tilstand i EU

Viser habitatnaturtypernes tilstandsvurdering. Tallene stammer fra medlemsstaternes seneste Artikel 17 rapport fra 2019. Næste gang landene skal afrapportere er i 2025.

INTRO – hvor skal biodiversiteten findes

- Land sharing (naturintegration) versus land sparing (naturreservation)
- IKKE et 'enten/eller' MEN et 'både-og'

Redrawn from Finch et al. 2019 Cons. Biol.

Hvad skal der til for at skabe biodiversitet?

5 BUDSKABER

- PROBLEMSTILLING
- BAGGRUND & VIDEN
- NØDVENDIGE TILTAG

BUDSKAB 1 Vælg natur og biodiversitet

PROBLEMSTILLING

- Tilskudsordninger har ikke fokus på biodiversitet – det er en sideeffekt

BAGGRUND & VIDEN

- Meget begrænsede positive effekter af eksisterende virkemidler på biodiversitet
- Effekterne måles ikke
- Eksisterende tilskudsordninger er kortsigtede, tilskynder til omlægning, inddrager ikke betydningen af sammenhæng i landskabet
- Virkemidler har ikke en ensartet påvirkning på artsgrupper og arter

NØDVENDIGE TILTAG

- Tilskudsordninger skal ændres
- Omlæg fra produktionsstøtte til biodiversitetsstøtte

BUDSKAB 2 Beskyt eksisterende biodiversitet

PROBLEMSTILLING

Tilskud (GLM8, étårige ikke-produktive elementer) gives til udtag af arealer til brak, småbiotoper og markkrat. Det er vigtigt at det ikke sker på bekostning af eksisterende småbiotoper.

BAGGRUND & VIDEN

Agerlandet er levested for truede arter. De forekommer udelukkende i eksisterende, (ubeskyttede) småbiotoper.

Følg "Brandmandens lov". Beskyt først eksisterende værdier. Derefter genopret og/eller etabler nye habitater.

NØDVENDIGE TILTAG

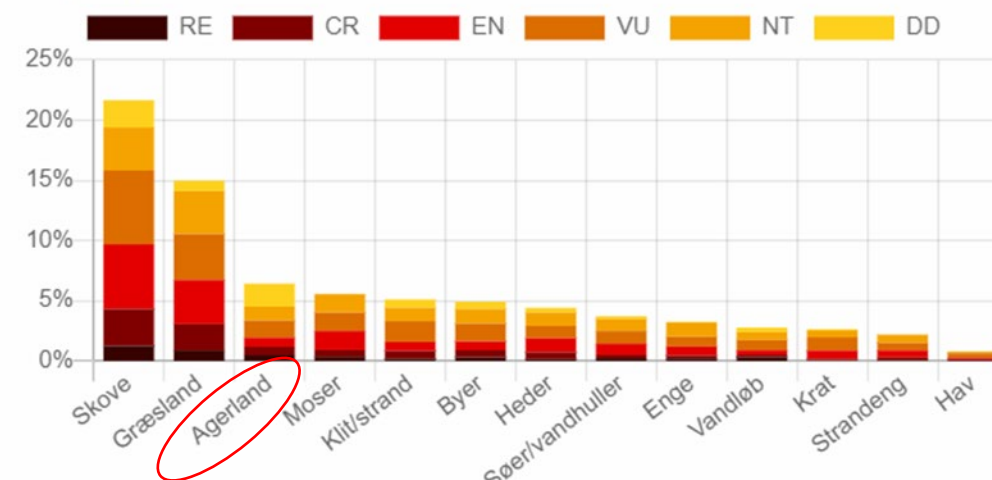
Tilskud bør ændres

Eksisterende, værdifulde småbiotoper skal sikres, derefter kan gives tilskud til udtag af nye arealer

GLM8 bør gøres mange-årig/permanent og mulige at kombinere med fx græsning

Levesteder

Moeslund et al. 2019 Den danske rødliste

BUDSKAB 3 Udtag arealer, der giver biodiversitet

PROBLEMSTILLING

Udtag af arealer sker primært med andre formål end biodiversitet (reduktion af udledning af klimagasser og kvælstof til vandmiljøet)

GLM8 udlægning af 4% af omdriftsarealet til ikke-produktive elementer. Tiltag er étårige. Det rimer ikke ret godt på biodiversitet

BAGGRUND & VIDEN

Høje næringsstofniveauer hindrer succesfuld restaurering af plantediversiteten på udtagne lavbundslande

Områderne vokser til i få arter af høje stauder

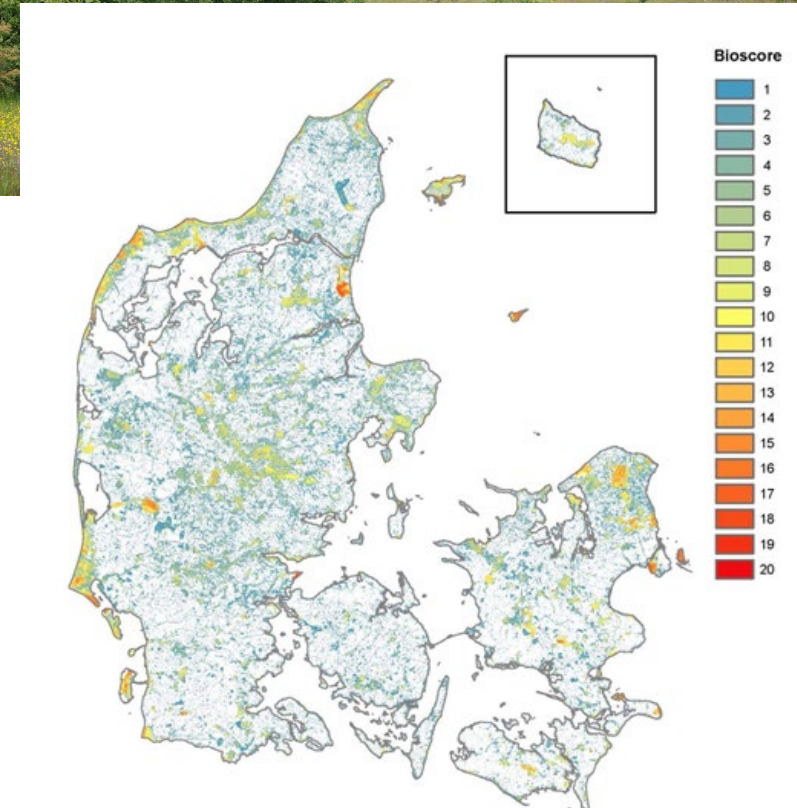
(Moeslund et al. 2023 Restoration Ecology; Baumane et al. 2021 Science of the Total Environment)

Høje næringsstofniveauer, der påvirker succes i forhold til restaurering af biodiversitet, kan forventes på mange tidligere landbrugslande

NØDVENDIGE TILTAG

GLM8 bør gøres permanente og mulige at kombinere med fx græsning

Bioscorer-kortet bør kombineres med data vedr. næringsstoffer (primært kvælstof)

BUDSKAB 4 Skab sammenhængende natur

PROBLEMSTILLING

Med de nye tilskudsordninger er der skabt grundlag for mere sammenhængende natur

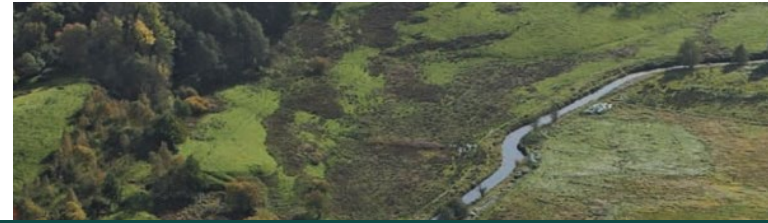
BAGGRUND & VIDEN

Større, sammenhængende naturområder er vigtigt for at beskytte biodiversitet i eksisterende naturområder, og for at sikre spredning mellem områder og til naboområder

NØDVENDIGE TILTAG

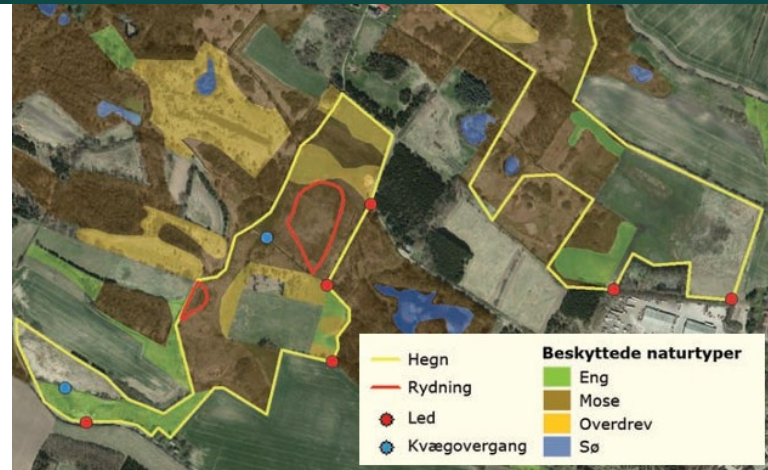
Nødvendige ordninger findes

Frygt for at arealerne bliver §3, permanent genopdykningsret bremser udvikling af biodiversitet

Tilskud til sammenhængende arealer i og i tilknytning til Natura 2000 områder

Med denne ordning kan private lodsejere søge om tilskud til permanent ekstensivering af arealer i eller i tilknytning til Natura 2000-områder.

BUDSKAB 5 Genskab naturlige processer

PROBLEMSTILLING

Udvikling af biodiversitet bremses af fravær af naturlige processer (naturlig hydrologi, græsning, vind, naturlig tilgroning). Med de nye tilskudsordninger er der skabt bedre grundlag for at genskabe processer og dermed natur

BAGGRUND & VIDEN

Dokumentation af nye forvaltningstiltag i forhold til biodiversitet mangler

NØDVENDIGE TILTAG

Vælg biodiversitet!!!!

